

Przedmiot: Adaptowana Aktywność Fizyczna

I. Informacje ogólne

Jednostka organizacyjna	Wydział Rehabilitacji Katedra Nauczania Ruchu
Nazwa przedmiotu	Adaptowana Aktywność Fizyczna
Kod przedmiotu	FV-47
Język wykładowy	Polski
Rodzaj modułu kształcenia (obowiązkowy/fakultatywny)	Obowiązkowy
Poziom modułu kształcenia (np. pierwszego lub drugiego stopnia)	Jednolite studia magisterskie
Rok studiów	III
Semestr	5 (zimowy)
Liczba punktów ECTS	3
Imiona i nazwiska wykładowców	Prof. Andrzej Kosmol, andrzej.kosmol@awf.edu.pl dr hab. Natalia Morgulec-Adamowicz, prof. AWF, natalia.morgulec@awf.edu.pl dr Grzegorz Bednarczuk grzegorz.bednarczuk@awf.edu.pl mgr Wiktoria Bandura wiktoria.bandura@awf.edu.pl
Program (programy) studiów, w którym realizowany jest przedmiot	FIZJOTERAPIA
Sposób realizacji zajęć (stacjonarny, uczenie się na odległość)	Stacjonarny
Wymaganie wstępne i dodatkowe	Wymagania wstępne. Przed przystąpieniem do modułu student posiada wiedzę i umiejętności z zakresu kształcenia ruchowego i metodyki nauczania ruchu oraz fizjologii wysiłku fizycznego

II. Informacje szczegółowe

Cele przedmiotu

C1	Zapoznanie studenta z teorią adaptacji.
C2	Zapoznanie studenta z wiedzą opartą na dowodach naukowych o wskazaniach i przeciwwskazaniach do aktywności fizycznej w różnych grupach osób ze specjalnymi potrzebami.
C3	Zapoznanie studenta z wybranymi metodami pracy z osobami ze specjalnymi potrzebami oraz specyfiką pracy w obszarze adaptowanego wychowania fizycznego, rekreacji terapeutycznej, fizjoterapii i sporcie niepełnosprawnych.
C4	Przygotowanie studenta do adaptowania metod, form aktywności fizycznej, sprzętu, instrukcji, poleceń i zadań do specyficznych potrzeb odbiorców adaptowanej aktywności fizycznej.
C5	Przygotowanie studenta do tworzenia programów, instruowania i oceniania zgodnie z ekologiczną analizą zadań.

Efekty uczenia się w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych dla przedmiotu

Efekt uczenia się ze standardu	Efekty uczenia się przedmiotowe	Odniesienie do celów	Odniesienie do charakterystyki II stopnia PRK
Wiedza			
W zakresie wiedzy absolwent zna i rozumie: C.W11 zasady doboru różnych form adaptowanej aktywności fizycznej, sportu, turystyki oraz rekreacji terapeutycznej w procesie leczenia i podtrzymywania sprawności osób ze specjalnymi potrzebami, w tym osób z niepełnosprawnościami; C.W12 regulacje prawne dotyczące udziału osób z niepełnosprawnościami w sporcie osób z niepełnosprawnościami, w tym paraolimpiadach i olimpiadach specjalnych, oraz organizacji działających w sferze aktywności fizycznej osób z niepełnosprawnościami;	1.Potrafi interpretować i rekomendować założenia teorii adaptacji (procesu, definicji, zasad i koncepcji). 2. Zna i potrafi wyjaśnić teorię wzmacniania (Empowerment Theory) w kontekście pracy z osobami ze specjalnymi potrzebami. 3. Ma wiedzę na temat i potrafi wyjaśnić założenia ekologicznej analizy zadań (Ecological Task Analysis). 4. Zna specyfikę psychospołeczną APA i potrafi ją uzasadnić w pracy z osobami ze specjalnymi potrzebami. 5. Posiada wiedzę na temat potrzeb i możliwości aktywności ruchowej osób ze specjalnymi potrzebami w kontekście praktyki opartej na dowodach naukowych. 6. Zna wybrane formy, metody i środki APA. 7. Ma wiedzę na temat APA jako interdyscyplinarnej dziedziny w naukach o kulturze fizycznej.	C1, C2, C3, C4, C5	P7SM_WG P7SM_WK

C.W13 zagrożenia i ograniczenia treningowe związane z niepełnosprawnością;			
Umiejętności			
W zakresie umiejętności absolwent potrafi: C.U13 poinstruować osoby ze specjalnymi potrzebami, w tym osoby z niepełnosprawnościami, w zakresie różnych form adaptowanej aktywności fizycznej, sportu, turystyki oraz rekreacji terapeutycznej; C.U14 poinstruować osoby z niepełnosprawnościami w zakresie samoobsługi i lokomocji, w tym w zakresie samodzielnego przemieszczania się i pokonywania przeszkód terenowych na wózku aktywnym;	1. Potrafi dobrać formy, metody i środki APA dla odpowiednich grup osób ze specjalnymi potrzebami. 2. Potrafi zaadaptować aktywność fizyczną do potrzeb i możliwości osób ze specjalnymi potrzebami.	C1, C2,	P7SM_UW P7SM_UK
C.U17 podejmować działania promujące zdrowy styl życia na różnych poziomach oraz zaprojektować program profilaktyczny w zależności od wieku, płci, stanu zdrowia oraz warunków życia pacjenta, ze szczególnym uwzględnieniem aktywności fizycznej.	1. Potrafi tworzyć programy APA dla osób ze specjalnymi potrzebami. 2. Umie wykorzystać ekologiczną analizę zadań w tworzeniu programów APA.	C3, C4, C5	P7SM_UW
Kompetencje społeczne			
W zakresie kompetencji społecznych absolwent jest gotów do:	1. Zna zasady BHP, dotyczące zachowania się w warunkach klinicznych i w obiektach sportowych, mające wpływ na	C2, C3	P7SM_KK P7SM_KO P7SM_KR

O.K3 prezentowania postawy promującej zdrowy styl życia, propagowania i aktywnego kreowania zdrowego stylu życia i promocji zdrowia w trakcie działań związanych z wykonywaniem zawodu i określania poziomu sprawności niezbędnego do wykonywania zawodu fizjoterapeuty; O.K4 przestrzegania praw pacjenta i zasad etyki zawodowej; O.K5 dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń, dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych; O.K6 korzystania z obiektywnych źródeł informacji; O.K7 wdrażania zasad koleżeństwa zawodowego i współpracy w zespole specjalistów, w tym z przedstawicielami innych zawodów medycznych, także w środowisku wielokulturowym i wielonarodowościowym;	bezpieczeństwo własne i chorego. 2. Posiada zdolność skutecznego komunikowania się. 3. Świadomy konieczności uczenia się przez całe życie w kontekście praktyki opartej na dowodach naukowych w APA. 4. Charakteryzuje APA w praktyce opartej na dowodach naukowych w adaptowanym wychowaniu fizycznym, rekreacji terapeutycznej, fizjoterapii i sporcie niepełnosprawnych. 5. Rozumie potrzebę współpracy ze specjalistami o innych kompetencjach zawodowych, ze szczególnym uwzględnieniem obszaru adaptowanego wychowania fizycznego, sportu niepełnosprawnych i rekreacji terapeutycznej.		
---	---	--	--

Treści programowe			
	Tytuł wykładu	Odniesienie do efektów uczenia się ze standardu	Odniesienie do celów przedmiotu
Wykłady			
TP1	Wprowadzenie do adaptowanej aktywności fizycznej (APA).	C.W11/1,7	C1, C4, C5
TP2	Aktywność fizyczna w rehabilitacji.	C.W11/3,5	C1, C4, C5
TP3	Adaptowana aktywność fizyczna (APA) – pojęcia podstawowe (adaptacja, aktywność fizyczna, osoba niepełnosprawna, osoba ze specjalnymi potrzebami).	C.W12/1,2,3,4	C1, C4, C5
TP4	Filozofia w APA (podstawy myślenia i działania).	C.W11/1	C1, C4, C5
TP5	Historia i struktura organizacyjna APA.	C.W12/7	C3
TP6	Społeczne aspekty APA (stereotypy, postawy, bariery).	C.W12/4,5	C1, C4, C5, C6
TP7	Teoria adaptacji jako metateoria APA.	C.W11/1	C1, C4, C5
TP8	Teoria wzmacniania (<i>Empowerment Theory</i>) w pracy z osobami ze specjalnymi potrzebami.	C.W11/2	C1, C4, C5
TP9	Program APA dla osób ze specjalnymi potrzebami – DIAGNOZA i PLANOWANIE.	C.W11/4 C.U13/1,2 O.K4/4	C2, C3, C4, C5
TP10	Program APA dla osób ze specjalnymi potrzebami – EWALUACJA.	C.W11/4 C.U13/1,2 O.K4/4	C2, C3, C4, C5
TP11	Podejścia do nauczania ruchów z perspektywy APA.	C.W11/1,2,3 C.W13/5,6,7	C1, C4, C5
TP12	Integracja osób niepełnosprawnych - możliwości i granice.	O.K5/3 O.K6/4 O.K7/2	C3
TP13	Włączenie/integracja - aktywny styl życia.	O.K5/3 O.K6/4 O.K7/2	C3
TP14	Specjalista APA – kompetencje, obszar działania i możliwości dokształcania (<i>long life education</i>).	C.W12/5,7 O.K5/3 O.K6/4 O.K7/2	C2, C3
TP15	Perspektywy rozwoju APA (kierunki działań, obszary poszukiwań badawczych, źródła informacji, inicjatywy i projekty).	C.W12/7	C3, C5
Ćwiczenia/ zajęcia praktyczne			
TP16	Adaptowana aktywność fizyczna (APA) jako interdyscyplinarna dziedzina w naukach o kulturze fizycznej.	C.W11/1,7 C.W12/1,7	C3
TP17	Praktyka oparta na dowodach naukowych (EBP) w APA.	C.W11/5	C2, C3, C4

		O.K5/1 O.K6/3	
TP18	Adaptacja jako proces (zasady i koncepcje).	C.W11/1	C1, C4, C5
TP19	Ekologiczna Analiza Zadań (<i>Ecological Task Analysis</i>) - podstawy teoretyczne i wybrane przykłady zastosowania w planowaniu.	C.W11/3 C.W12/4 C.U17/2	C1, C2, C3, C4, C5
TP20	Przykłady APA w praktyce opartej na dowodach naukowych w adaptowanym wychowaniu fizycznym (APE) i rekreacji terapeutycznej (m.in. peer tutoring, hipoterapia, kwalifikacja lekarska do zajęć WF).	C.W11/5 O.K5/3 O.K6/4	C3, C5
TP21	Przykłady APA w praktyce opartej na dowodach naukowych w fizjoterapii i sporcie osób niepełnosprawnych (m.in. Tai-Chi, joga).	C.W11/5 O.K5/3 O.K6/4	C3, C5
TP22	Formy, metody i środki adaptowanej aktywności fizycznej (terapia w wodzie – metoda Halliwick, adaptacje sprzętu).	C.W11/6,2 C.W13/6 C.U13/1,2 O.K3/2	C2, C3, C4, C5
TP23	Potrzeby i możliwości aktywności ruchowej osób z dysfunkcją wzroku – podstawowe wskazania i przeciwwskazania.	C.W11/5 C.W13/2,4,6 C.U13/1,2 C.U14/1,2 C.U17/1,2 O.K3/2	C1, C2, C3, C4, C5
TP24	Potrzeby i możliwości aktywności ruchowej osób z dysfunkcją słuchu – podstawowe wskazania i przeciwwskazania.	C.W11/5 C.W13/2,4,6 C.U13/1,2 C.U17/1,2 O.K5/2 O.K3/2	C1, C2, C3, C4, C5
TP25	Potrzeby i możliwości aktywności ruchowej osób z uszkodzeniem rdzenia kręgowego, chorobami nerwowo-mięśniowymi – podstawowe wskazania i przeciwwskazania.	C.W11/5 C.W13/2,4,6 C.U13/1,2 C.U14/1,2 C.U17/1,2 O.K3/2	C1, C2, C3, C4, C5
TP26	APA w różnych chorobach przewlekłych (astma, COPD, cukrzyca, ADHD, autyzm, choroba nowotworowa, AIDS/HIV, choroby układu krążenia).	C.W11/5 C.W13/2,4,6 C.U13/1,2 C.U14/1,2 C.U17/1,2 O.K3/2	C1, C2, C3, C4, C5
TP27	APA dla osób z niepełnosprawnością sprzężoną – Program Treningu Aktywności Motorycznej Olimpiad Specjalnych (MATP).	C.W11/5 C.W12/4 C.W13/2,4,6 C.U13/1,2 C.U14/1,2	C1, C2, C3, C4, C5

		C.U17/1,2 O.K3/2	
TP28	Formy, metody i środki adaptowanej aktywności fizycznej (metoda Snozelen, komunikacja wspomagająca i alternatywna - AAC, metoda Dennisona, metoda Weroniki Sherborne).	C.W11/6,2 C.W13/6 C.U13/1,2 O.K3/2	C2, C3, C4, C5
TP29	Przykłady dobrej praktyki w APA.	C.W11/5 C.U13/1,2 C.U17/1,2 O.K5/3 O.K6/4	C2, C3, C4, C5
TP30	Studia przypadków w APA.	C.W11/3,4,5,6 C.W12/4 C.U13/1,2 C.U14/1,2 O.K4/2 O.K7/5	C2, C3, C4, C5

Planowane formy/działania/metody dydaktyczne		
Treści programowe	Metoda dydaktyczna	Odniesienie do efektów uczenia się ze standardu
TP1 – TP15	wykład informacyjny, wykład problemowy, wykład interaktywny	C.W11/1,2,3,4,5,7 C.W12/1,2,3,4,5,7 C.W13/5,6,7 C.U13/1,2 O.K4/4 O.K5/3 O.K6/4 O.K7/2,5
TP16-TP30	wykład problemowy, wykład interaktywny, pogadanka, wyjaśnienie, dyskusja,	C.W11/1-7 C.W12/1,4,7 C.W13/2,4,6 C.U13/1,2 C.U14/1,2 C.U17/1,2 O.K3/2 O.K4/1,4 O.K5/1,3 O.K6/3,4 O.K7/2,5

TP16-TP19 i TP 30	współpraca w grupie	C.W11/3,4,5,6 C.W12/4 C.U13/1,2 C.U14/1,2 O.K4/2 O.K7/5
TP21-TP28	film	C.W11/2,3,4,5,6 C.U13/1,2 C.U14/1,2 O.K3/2,4
TP30	studia przypadków	C.W11/3,4,5,6 C.W12/4 C.U13/1,2 C.U14/1,2 O.K4/2 O.K7/5
Środki dydaktyczne: ✓ komputer ✓ rzutnik multimedialny ✓ prezentacje tematyczne ✓ podręczniki/monografie/artykuły naukowe		

Metody i kryteria oceniania		
Efekt uczenia się dla przedmiotu według standardu	Treści programowe (TP)	Typy/ Metody oceniania D – ocenianie diagnostyczne, F- ocenianie formujące, P – ocenianie podsumowujące * lub wybór z załączonej listy walidacji wyników
C.W11/1-7 C.W12/1,2,3,4,5,7 C.W13/2,4,5,6 C.U13/1,2 C.U14/1,2 C.U17/1,2 O.K3/2 O.K4/1,4 O.K5/1,3 O.K6/3,4 O.K7/2,5	TP1-TP30	P, egzamin testowy - wybrane treści realizowane podczas wykładów oraz ćwiczeń - test z pytaniami zamkniętymi (jednokrotnego wyboru) i otwartymi (krótkiej odpowiedzi lub uzupełnienia brakujących elementów). Ocena wg skali poniższej: 0-59%, niedostateczny (2.0) 60-69%, dostateczny (3.0) 70-74%, dostateczny plus (3.5) 75-84%, dobry (4.0) 85-89%, dobry plus (4.5) 90-100%, bardzo dobry (5.0)
C.W11/1-7 C.W12/1,2,3,4,5,7 C.W13/2,4,5,6 C.U13/1,2 C.U14/1,2 C.U17/1,2 O.K3/2 O.K4/1,4 O.K5/1,3	TP16-TP29	F, 2 sprawdziany pisemne (po 3 pytania z każdego tematu, pytania zamknięte jednokrotnego wyboru i otwarte krótkiej odpowiedzi lub uzupełnienia brakujących elementów. Ocena wg skali poniższej: 0-59%, niedostateczny (2.0) 60-69%, dostateczny (3.0) 70-74%, dostateczny plus (3.5) 75-84%, dobry (4.0)

O.K6/3,4 O.K7/2,5		85-89%, dobry plus (4.5) 90-100%, bardzo dobry (5.0)
C.W11/3 C.W13/2,4,5,6 C.U13/1,2 C.U14/1,2 C.U17/1,2 O.K7/2,5	TP19 i TP30	D, Opracowanie studium przypadku. Przygotowanie w grupie wg wytycznych propozycji adaptacji zadania, sprzętu, instrukcji i środowiska dla osoby ze specjalnymi potrzebami. Ocena wg skali poniżej: 0-59%, niedostateczny (2.0) 60-69%, dostateczny (3.0) 70-74%, dostateczny plus (3.5) 75-84%, dobry (4.0) 85-89%, dobry plus (4.5) 90-100%, bardzo dobry (5.0)
	TP16-TP29	Warunki zaliczenia ćwiczeń: - obecność na zajęciach - zaliczenie samokształcenia - pozytywna ocena ważona (do średniej ważonej wlicza się średnie cząstkowe z ocenami niedostatecznymi): ▪ Sprawdzian 1 – 0.30 ▪ Sprawdzian 2 – 0.30 ▪ Ocena studium przypadku 0.40

*D – ocena przypadku, rozpoznanie, F – sprawdzian pisemny, dyskusja, obserwacja, P - egzamin pisemny lub wybór z załączonej walidacji wyników.

Zalecana lista lektur lub lektury obowiązkowe	
1. Bogdanowicz M., Kisiel B., Przasnyska M. (1998). Metoda Weroniki Sherborne w terapii i wspomaganiu rozwoju dziecka. Warszawa, WSiP. 2. Borowiecka R. (2009). Kinezylogia – fakty i mity. Przyjaciel 6(19), 6-15. http://www.gazeta.przyjaciel.pl/atykuly.htm 3. Falkenberg Andersen S. (2002). Podstawowe informacje na temat terapii w wodzie. Rehabilitacja Medyczna, 6(4), 70-76. 4. Gałkowski T. (1995). Dziecko autystyczne w środowisku rodzinnym i szkolnym. Z Aneksu: II Muzyka z rytmiką s. 252-256 i II Wychowanie fizyczne s. 256-262 5. Heerkens Y., Hendriks E., Oostendorp R. (2006). Narzędzia oceny oraz Międzynarodowa Klasyfikacja Funkcjonowania w rehabilitacji i fizjoterapii. Rehabilitacja Medyczna, 10(3), 11-20. 6. Józefowski P., Bolach B., Prystupa T. (2011) Analiza sprawności funkcjonalnej osób z tetraplegią podczas obozu i stopnia Aktywnej Rehabilitacji. Pedagogics, Psychology, Medical-Biological Problems of Physical Training and Sports, 8, s. 115-120. 7. Kamińska A., Mazur A. (1998). Metodyka zajęć hipoterapeutycznych dla dzieci z mózgowym porażeniem dziecięcym. Postępy Rehabilitacji, 12(3), 85-93. 8. Kosmol A., Nowicki M. (2010). Pływanie. W: Rutkowska I. i Kosmol A. sprawność i aktywność fizyczna osób niewidomych, AWF Warszawa, podrozdział 8.7.1., 254-275. 9. Kozdroń E. (2014). Aktywność rekreacyjna w procesie pomyślnego starzenia się. Zeszyty Naukowe WSKFiT 9, 75-84. 10. MEN (2010). Charakterystyka dzieci i młodzieży ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi oraz wskazówki do pracy dla nauczycieli. W: Jak organizować edukację uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi? Ministerstwo Edukacji Narodowej, 16-44.	

11. Mętel S. (2003). Wpływ Tai Chi oraz ćwiczeń sensomotorycznych na poprawę równowagi u osób w wieku geriatrycznym. *Rehabilitacja Medyczna*, 7(3), 55-63.
12. Morgulec N., Kosmol A. (2006). Adaptowana aktywność fizyczna (APA) – nowe spojrzenie na aktywność fizyczną osób ze specjalnymi potrzebami. *Fizjoterapia Polska*, 2(4), 103-110.
13. Morgulec N., Kosmol A. (2007). Aktywność fizyczna w procesie usprawniania osób z uszkodzeniem rdzenia kręgowego w odcinku szyjnym. Warszawa AWF. 7.1. Możliwości funkcjonalne i specyfika szkolenia sportowego osób z URK, 119-128.
14. Morgulec-Adamowicz N., Kosmol A., Molik B. (red.) (2015). *Adaptowana aktywność fizyczna dla fizjoterapeutów*. Warszawa, PZWL.
15. Otręba I., Waleczek J. (2008). Postępowanie na lekcjach wychowania fizycznego z uczniami mającymi astmę oskrzelową, *Lider*, 12, 24.
16. Płaszewski M. (2006). Praktyka oparta na dowodach – zasady i kierunki rozwoju Evidence Based Practice w fizjoterapii. *Rehabilitacja Medyczna*, 10(1), 9-14.
17. Różycka J., Szymankiewicz M. (2011). Zespół CHARGE – problemy diagnostyczne w okresie noworodkowym. *Perinatologia, Neonatologia i Ginekologia*, 4(3), 132-136.
18. Plewa M., Markiewicz A. (2006). Aktywność fizyczna w profilaktyce i leczeniu otyłości. *Endokrynologia, Otyłość i Zaburzenia Przemiany Materii*, 2(1), 30-37.
19. Rosołek B., Gawlik K. (2013). Poziom aktywności fizycznej osób z dysfunkcją narządu wzroku a zagrożenie chorobami cywilizacyjnymi – przegląd literatury. *Rozprawy Naukowe AWF Wrocław*, (42), 103-108.
20. Smrokowska-Reichmann A. (2013). *Snorozelen – Sala Doświadczania Świata*. Kompendium opiekuna i terapeuty. Fundacja Rosa, Wrocław.
21. Stanowisko American Diabetes Association (2002). Cukrzyca i wysiłek fizyczny. *Diabetologia Praktyczna*, tom 3, supl. A, A93–A99.
22. Wieczorek M. (2011) Rozwój fizyczny i sprawność fizyczna dzieci głuchych jako pozytywny miernik ich zdrowia fizycznego. *Probl Hig Epidemiol*, 92(2), 304-310.
23. Włodarczyk A., Gasińska M. (2002). Kanony polskiej hipoterapii. *Rehabilitacja Medyczna*, 6(3), 73-75.
24. Woynarowska B. (2010). *Uczniowie z chorobami przewlekłymi*. Warszawa, Wydawnictwo Naukowe PWN.
25. Zawisłak A. (2009). Snorozelen – wprowadzenie w problematykę (rozdział 1.5). W: Zawisłak A. *Snorozelen (Sala Doświadczania Świata) - geneza i rozwój*. Bydgoszcz: Wydawnictwo Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego, 33-44.

Literatura uzupełniająca:

1. Aillaud, C. L., & Lieberman, L. (2013). *Everybody plays! How kids with visual impairments play sports*. Louisville, KY: American Printing House for the Blind.
2. American College of Sports Medicine (1997). *Exercise management for persons with chronic diseases and disabilities*. Champaign, IL: Human Kinetics.
3. Auxter D., Pyfer J. and Huettig C. H. (2009). *Principles and methods of adapted physical education and recreation*, St. Louis, MO: Mosby.
4. Block M.E. (1999). 'Did we jump on the wrong bandwagon? Part I: Problems with inclusion in physical education', *Palaestra* 15(3), pp. 30-36, 55.
5. Block M.E. (2007). *A Teacher's Guide to Including Students with Disabilities in General Physical Education*, Third Edition, Paul H. Brooks Publishing Co., Baltimore.
6. Hodge S.R., Lieberman L.J., Murata N.M. (2012). *Essentials of Teaching Adapted Physical Education: Diversity, Culture, and Inclusion*. Scottsdale, AZ: Holcomb Hathaway.
7. Horvat M., Block M.E. (2007). *Developmental and Adapted Physical Activity Assessment: 5th Ed.*
8. Hutzler Y., Sherrill C. (2007). Defining adapted physical activity: International perspectives. *Adapted Physical Activity Quarterly*, 24(1), 1-20.
9. Lieberman L. J. (1996). *Games for People with Sensory Impairments: Strategies for Including Individuals of All Ages*, Champaign, IL: Human Kinetics.

10. Lieberman L.J., Houston-Wilson, C. (2002) *Strategies for inclusion: A handbook for physical educators*, Champaign, IL: Human Kinetics.
11. Lieberman, L. J., Ponchillia, P. E., & Ponchillia, S. V. (2013). *Physical education and sports for people with visual impairments and blindness: Foundations of instruction*. New York: AFB Press.
12. Liebs, A. (2013). *The encyclopedia of sports and recreation for people with visual impairments*. Charlotte, NC: Information Age.
13. Lockette F.K., Keyes A.M. (1994). *Conditioning with Physical Disability*. Champaign, IL: Human Kinetics.
14. Miller D.P. (1995). *Fitness Programming and Physical Disability*. Champaign, IL: Human Kinetics.
15. Reid G., Stanish H. (2003). Professional and Disciplinary Status of Adapted Physical Activity. *Adapted Physical Activity Quarterly* 20(3), 213-229.
16. Sherrill C. (2004). *Adapted physical activity, recreation and sport: Crossdisciplinary and lifespan*. Madison, Brown and Benchmark.
17. Steadward R.D., Wheeler G.D., Watkinson E.J. (red.) (2003). *Adapted Physical Activity*. The University of Alberta Press and The Steadward Centre.
18. Winnick J.P. (ed.) (2010). *Adapted physical education and sport*, Human Kinetics.

Punkty ECTS (1 pkt - 30 godz. pracy studenta)

RODZAJ ZAJĘĆ	GODZINY
Godziny kontaktowe	45
Przygotowanie do zajęć	15
Zapoznanie się ze wskazaną literaturą	15
Przygotowanie do egzaminu	15
Razem = 90 godz. = 3 ECTS	